

Opinia Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie: „Zielona księga dotycząca dystrybucji utworów audiowizualnych w Internecie w Unii Europejskiej: możliwości i wyzwania związane z jednolitym rynkiem cyfrowym”

COM(2011) 427 final

(2012/C 143/13)

Sprawozdawca: **Jacques LEMERCIER**

Dnia 13 lipca 2011 r. Komisja Europejska, działając na podstawie art. 304 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, postanowiła zasięgnąć opinii Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego w sprawie:

„Zielona księga dotycząca dystrybucji utworów audiowizualnych w internecie w Unii Europejskiej: możliwości i wyzwania związane z jednolitym rynkiem cyfrowym”

COM(2011) 427 final.

Sekcja Jednolitego Rynku, Produkcji i Konsumpcji, której powierzono przygotowanie prac Komitetu w tej sprawie, przyjęła swoją opinię dnia 1 lutego 2012 r.

Na 478. sesji plenarnej w dniach 22–23 lutego 2012 r. (posiedzenie z 22 lutego) Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny 226 głosami – 10 osób wstrzymało się od głosu – przyjął następującą opinię:

1. Wnioski i zalecenia

1.1 Komitet pragnie zwrócić uwagę na orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości, który wymaga zachowania równowagi między wieloma prawami podstawowymi w odniesieniu do praw autorskich w wypadku wymiany plików w internecie⁽¹⁾. Prawo autorskie nie ma wartości absolutnej i jego poszanowanie nie może zostać narzucone za pomocą powszechnego filtrowania internetu przez jego dostawców (zob. sprawa SABAM przeciwko Scarlet). Opodatkowanie nośników danych cyfrowych w wielu państwach członkowskich nie może dotyczyć nośników wykorzystywanych do innych celów niż kopiowanie cyfrowych treści audiowizualnych, jak np. w wypadku dysków twardych używanych w zarządzaniu przedsiębiorstwami (sprawa Padawan). W związku z ewolucją orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości UE zbyt rygorystyczne przepisy w niektórych krajach powinny zostać zmienione, by nie hamować rozwoju dystrybucji utworów audiowizualnych *on-line*.

1.2 Innym czynnikiem wzrostu rynku tych utworów byłoby stworzenie atrakcyjnych modeli dystrybucji po przystępnych cenach, gdyż oferta taka wiąże się ze znacznie mniejszymi kosztami niż dystrybucja płyt CD i DVD z cyfrowymi treściami audiowizualnymi. Ta znaczna oszczędność kosztów dystrybucji powinna przynieść korzyści konsumentom, a jednocześnie zapewnić wystarczające dochody twórcom, umożliwiając im dalszą artystyczną i literacką pracę twórczą. Prawa autorskie powinny być tak kształtowane, by odpowiadały interesowi ogólnemu i wymaganiom interesu publicznego, np. dostępności dla osób niepełnosprawnych bez ograniczeń związanych z kosztami dostępu. Ponadto należy się zastanowić nad możliwościami rozciągnięcia wyjątków i ograniczeń, aby ułatwić osobom w bardzo trudnym położeniu dostęp do publicznych bibliotek i ośrodków kultury, jak zaproponował to Komitet w opinii z 2010 r.⁽²⁾

1.3 Internet stał się powszechnym nośnikiem oferty *on-line*. Niektóre wymogi techniczne i prawne powinny zostać ustalone na mocy prawnie wiążących norm, aby zagwarantować poszanowanie prywatności przez dystrybutorów treści oraz neutralność internetu, który nie może być przedmiotem powszechnego filtrowania⁽³⁾, bez wyraźnego i imiennego nakazu wydanego przez sąd, pod warunkiem, że istnieją wystarczające dowody nielegalnego kopiowania, w odpowiedzi na imienną skargę właściciela praw autorskich lub praw pokrewnych.

1.4 Podobnie, zdaniem Komitetu, instytucje zarządzające utworami audiowizualnymi i biblioteki nie powinny być poszkodowane z powodu nadmiernego zaostrzenia przepisów chroniących prawa autorskie. Ich rola polega bowiem na przechowywaniu i udostępnianiu utworów w celu kulturalnym, jakim jest popularyzacja i ochrona artystów i twórców w długiej perspektywie czasowej, a także na umożliwianiu dostępu do dzieł umysłu jak najszerszej publiczności, a zwłaszcza uczniom, licealistom i studentom, w celach związanych z interesem ogólnym, takich jak powodzenie strategii „Europa 2020”, agendy cyfrowej i strategii kulturalnej⁽⁴⁾. Wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie utworów osieroconych, popierany przez Komitet⁽⁵⁾, powinien przyczynić się do powodzenia europejskich i krajowych strategii promowania kultury.

1.5 Transgraniczny rynek dystrybucji utworów *on-line* nie stanowi w sensie dostępności szczególnego problemu dla trzech głównych międzynarodowych dystrybutorów kontrolujących trzy czwarte rynku i dysponujących wszelkimi środkami finansowymi i technologicznymi, by oferować swe katalogi publiczności europejskiej i światowej.

⁽¹⁾ Niedawne sprawy: Padawan i SABAM.

⁽²⁾ Dz.U. C 228 z 22.9.2009, s. 52.

⁽³⁾ Sprawa SABAM przeciw Scarlet.

⁽⁴⁾ COM(2007) 242 final.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 376 z 22.12.2011, s. 66.

1.5.1 Komitet zwraca się specjalnie do Komisji o wysunięcie odrębnych i konkretnych propozycji z myślą o licznych MŚP, które stanowią rzeczywiste bogactwo kulturalne i artystyczne Europy pod względem różnorodności języków, twórczości literackiej i kinematograficznej, aby umożliwić ich aktywny udział w jednolitym rynku dystrybucji treści audiowizualnych *on-line*.

1.6 Komitet zwraca uwagę na niektóre propozycje zawarte w analizie KEA-Cema z października 2010 r., jak np. wspólna oferta katalogów i pojedyncze punkty dystrybucji treści dla publiczności europejskiej⁽⁶⁾. Ponadto ta analiza przemian na rynku jest szczegółowa i trafna. Strategie rozpowszechniania, nowe modele biznesowe są pomyślane, by sprzyjać legalnej dystrybucji utworów celem osiągnięcia maksymalnego zysku z każdego kanału rozpowszechniania i by jak najpełniej wykorzystać wartość utworów. Promocję tych ofert cechuje używanie, poza klasycznymi środkami reklamy, także mediów społecznościowych i zjawiska *buzz*.

1.7 Opracowanie całościowego i jednolitego europejskiego kodeksu praw autorskich, jak proponuje Komisja, może – w formie dyrektywy – przyczynić się do niezbędnego wzmocnienia harmonizacji przepisów państw członkowskich. Kodeks ten zastąpiłby liczne istniejące dyrektywy UE w dziedzinie praw autorskich i byłby przedmiotem regularnych sprawozdań dotyczących jego rzeczywistego wdrażania przez państwa członkowskie. Do tego europejskiego kodeksu praw autorskich powinna zostać włączona strategia „Europa 2020”⁽⁷⁾.

1.7.1 Dzięki takiemu kodeksowi sprawą względną mogłaby stać się kwestia kraju pochodzenia i właściwych przepisów, w perspektywie rzeczywistej harmonizacji. W wypadku finansowania twórczości kinematograficznej ze środków publicznych przez dane państwo członkowskie, państwo to powinno zasadniczo być traktowane jako kraj pochodzenia w celu określenia, jakie przepisy są właściwe. Komisja powinna też rozważyć ewentualność ustanowienia „pochodzenia europejskiego” dla celów wyboru właściwych przepisów⁽⁸⁾.

1.7.2 Należałoby także rozważyć, jak uniknąć nadużyć w umowach dotyczących odstąpienia praw przez rzeczywistego autora (rzeczywistych autorów) utworu na rzecz producentów lub dystrybutorów. Zbyt często bowiem prawa te są odstępowane przez autora producentom z uwzględnieniem wszystkich istniejących i przyszłych technologii, bez klauzuli udziału w przyszłych zyskach osiągniętych dzięki wykorzystaniu nowych nośników i sposobów rozpowszechniania (Blu-ray, IPTV⁽⁹⁾ itp.).

1.7.3 Treści nie mogą być traktowane jak towar. Trzeba o tym pamiętać, dyskutując o dystrybucji *on-line*, która jest usługą kulturalną polegającą na rozpowszechnianiu znaczeń („*meaning*”).

⁽⁶⁾ „Multi-Territory Licensing of Audiovisual Works in the European Union”, niezależne opracowanie dla Komisji Europejskiej, DG ds. Społeczeństwa Informacyjnego i Mediów, październik 2010 r. Zob. także komunikat w sprawie kreatywnych treści *on-line* na jednolitym rynku, COM(2007) 836 final.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 68, z 6.3.2012, s. 28.

⁽⁸⁾ 28. system, zaproponowany już przez Komitet w odniesieniu do europejskiego prawa umów. Dz.U. C 21, z 21.1.2011, s. 26.

⁽⁹⁾ Telewizja internetowa.

1.7.4 Komitet ponownie podkreśla potrzebę umożliwienia dostępu do łączny szerokopasmowych, aby użytkownicy internetu mogli korzystać z szybkiego i dobrego jakościowo odbioru utworów audiowizualnych drogą telewizji kablowej, telewizji internetowej i w systemie VoD⁽¹⁰⁾.

1.8 Trzeba też rozważyć możliwości utworzenia systemów zarządzania danymi dotyczącymi własności praw do utworów audiowizualnych⁽¹¹⁾, ze szczególnym uwzględnieniem cech i potrzeb MŚP tego sektora w ramach refleksji prowadzonej przez odpowiednie służby Komisji. To samo dotyczy ustanowienia licencji wieloterytorialnych, które stanowiłyby jednolity tytuł własności na rynku europejskim. Mali producenci europejscy powinni być wspierani i wspomagani⁽¹²⁾, by ich katalogi stały się dostępne w skali europejskiej w systemie identyfikacji utworów zawierającym część (dobrowolną) poświęconą informacji na temat posiadaczy praw autorskich i praw pokrewnych ujętych w formie wieloterytorialnego tytułu własności.

1.9 System nabywania praw powinien zapewnić przejrzystą i sprawiedliwą dystrybucję części dochodu przeznaczonej dla właścicieli praw⁽¹³⁾. Zarządzanie firmami pobierającymi opłaty musi być koniecznie przedmiotem corocznych niezależnych kontroli dostępnych dla autorów i publiczności, aby kontrolować demokratycznie działalność tych firm i ich wkład w rozwój kultury⁽¹⁴⁾.

1.10 Komitet uważa, że na podstawie odpowiedzi otrzymanych od uczestników konsultacji w sprawie zielonej księgi Komisja powinna rozważyć – po konferencji w pierwszej połowie 2012 r. z udziałem zainteresowanych stron, w tym instytucji publicznych⁽¹⁵⁾, Komitetu ze względu na jego status, związków zawodowych, przedstawicielskich stowarzyszeń szczebla europejskiego konsumentów, autorów i dystrybutorów – opracowanie w drugiej połowie 2012 r. białej księgi zawierającej konkretniejsze propozycje co do ewentualnych dalszych kroków na drodze do jednolitego europejskiego rynku utworów audiowizualnych, pomimo barier językowych. Komitet jest świadomy trudności prawnych i technicznych, z którymi trzeba będzie się zmierzyć, aby dokonać postępów w tej ważnej sprawie; nie sądzi jednak, by były one niemożliwe do przewyżnienia.

⁽¹⁰⁾ *Video on demand*.

⁽¹¹⁾ Prace producentów nad międzynarodowym systemem identyfikacji utworów (ISAN – *International Standard Audiovisual Number*). System ten nie zawiera jednak informacji o tym, kto posiada prawa autorskie; ponadto udział w nim jest dobrowolny. Niektórzy wielcy producenci amerykańscy pracują nad podobnym systemem (EIDR – *Entertainment Identifier Registry*) <http://eidr.org/how-eidr-works/>. System ten przyznaje odrębny kod każdemu twórcy i udostępnia programistom interfejs programowania aplikacji, ale nie zawiera żadnych informacji o własności praw do utworów.

⁽¹²⁾ Na przykład za pośrednictwem programu MEDIA, przewidzianego do 2013 r., który następnie mógłby zostać zastąpiony przez nowy program wsparcia.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 68, z 6.3.2012, s. 28.

⁽¹⁴⁾ *Id.*

⁽¹⁵⁾ Krajowe instytucje finansujące filmy, biblioteki i ośrodki kultury.

2. Streszczenie komunikatu Komisji

2.1 Omawiany tekst opublikowano w związku ze strategią „Europa 2020”, a także w związku z komunikatem Komisji „Jednolity rynek w obszarze praw własności intelektualnej” („strategia w zakresie praw własności intelektualnej”) ⁽¹⁶⁾.

2.2 Sektor kultury ma istotne znaczenie, gdyż zatrudnia on około 6 mln pracowników w UE i generuje wartość rynkową wynoszącą 500 mld EUR rocznie, co odpowiada około 3% całkowitego PKB w UE. W rozpowszechnianiu utworów audiowizualnych zachodzą gwałtowne przemiany spowodowane zmianami technologicznymi. Technologie cyfrowe, szybki i bardzo szybki internet, informatyka „w chmurze”, możliwość odbioru utworów audiowizualnych za pośrednictwem komputerów osobistych i telefonów komórkowych to zjawiska wpływające w znacznym stopniu na tradycyjne sieci dystrybucji.

2.3 W zielonej księdze omówiono wiele rozwiązań, ale zagwarantowano promowanie jednolitego modelu zarządzania prawami autorskimi w oparciu o międzynarodowe i ogólnoeuropejskie licencje.

2.4 Zdaniem Komisji nabywanie praw do transmisji utworów audiowizualnych *on-line* poza terytorium kraju pochodzenia powinno zostać uproszczone. To samo dotyczy nadawania programów na żądanie, które wymagają uzyskania innych praw niż te, które są nabywane w wypadku pierwotnego nadania.

2.5 W zielonej księdze uściślono, że równoczesna transmisja danego programu wymaga uzyskania odrębnego zezwolenia od właścicieli praw.

2.6 W wypadku równoczesnego nadawania z innych państw członkowskich dyrektywa dotycząca transmisji satelitarnej i kablowej ⁽¹⁷⁾ wymaga, by prawami zarządzała organizacja zbiorowego zarządzania prawami. Prawa te mają charakter dodatkowy wobec praw udzielanych bezpośrednio przez organy nadawcze.

2.7 Co do nadawania drogą kablową, Komisja zauważa, że nie wszystkie organizacje reprezentujące właścicieli praw są upoważnione z prawnego punktu widzenia do przyznawania licencji na te prawa.

2.8 Ponadto od kilku lat operatorzy sieci DSL (*Digital Subscriber Line*), IPTV (televizji internetowej) i TNT (nazemnej telewizji cyfrowej) oraz nowe platformy cyfrowe oferują usługi retransmisji programów, co jeszcze bardziej utrudnia przestrzeganie obecnych przepisów.

2.9 Z punktu widzenia gospodarczego, produkcja UE wynosiła w 2009 r. niemal 1 200 filmów. Filmy europejskie przyciągnęły zaledwie 25% ogółu widzów w kinach UE, natomiast udział w rynku filmów wyprodukowanych w Stanach Zjednoczonych wynosił 68%. W przeciwieństwie do tego, w Stanach Zjednoczonych udział filmów europejskich wynosił tylko 7%. W UE producenci i dystrybutorzy dokonują promocji filmów,

rozkładając w czasie eksploatację utworów. Standardowa kolejność obejmuje najpierw dystrybucję kinową, następnie nośnik wideo, VoD, płatną telewizję i na końcu telewizję bezpłatną. Rozwój usług VoD oferowanych poza krajem produkcji powoduje wzrost liczby partnerów, a zatem i umów.

Aby ograniczyć liczbę tych procedur, Komisja proponuje zbiorowe zarządzanie utworami i ustanowienie pojedynczego punktu kontaktowego dla udzielania licencji zbiorowych.

2.10 Inna część zielonej księgi dotyczy wynagradzania autorów:

W większości krajów UE autorzy przekazują swoje prawa producentowi w zamian za kwotę ryczałtową za „wykupienie” ich udziału w utworze audiowizualnym. W państwach tych autorzy nie otrzymują zatem regularnie dodatkowego wynagrodzenia w wypadku rozpowszechniania utworu *on-line*. W niektórych państwach członkowskich organizacje zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, które reprezentują autorów, pobierają wynagrodzenie za każde użycie utworu. W innych państwach odpowiedzialność za wypłacanie takiego wynagrodzenia ponosi końcowy dystrybutor.

2.11 W odniesieniu do wynagrodzenia wykonawców:

Jest ono obecnie głównie umowne i ryczałtowe, podobnie jak w wypadku autorów. Komisja proponuje ustanowienie sprawiedliwszego systemu wynagradzania i zarządzania odnośnymi prawami przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami. W zielonej księdze wskazano jednak, że te nowe prawa spowodowałyby niepewność ekonomiczną, a zatem prawną, z punktu widzenia producentów i zahamowałyby rozpowszechnianie utworów *on-line*.

3. Uwagi ogólne

3.1 Zielona księga jest kolejnym krokiem Komisji na drodze do jednolitego rynku europejskiego budowanego za pomocą konwergencji przepisów krajowych.

Omawiany sektor dotyczy kultury i kanałów dystrybucji cyfrowej. Jest to bardzo specyficzna dziedzina i delikatna materia, gdyż ma ścisły związek z historią danego kraju, jego językiem, tradycjami i dążeniami. Nie można jej traktować jak klasyczny sektor gospodarki, ani nawet jak tradycyjny sektor działalności prowadzonej w ogólnym interesie gospodarczym. Podejście Komisji w zielonej księdze może wydawać się zbyt mocno skierowane na konsumenta. Jednak przeprowadzona przez nią analiza poszczególnych mechanizmów jest dogłębna i niemal wyczerpująca.

3.2 Tekst, bardzo gęsty, porusza liczne i bardzo różne tematy, ale głównym celem Komisji jest budowa jednolitego rynku w omawianym sektorze.

3.3 **Jeśli chodzi o sytuację w obszarze rozpowszechniania utworów audiowizualnych i związane z nimi prawa, Komisja opiera się na kilku stwierdzonych elementach:**

⁽¹⁶⁾ COM(2011) 287 final.

⁽¹⁷⁾ Dyrektywa 93/83/EWG (Dz.U. L 248 z 6.10.1993, s. 15).

Pierwszy to fakt, iż obecny system nie działa, jest złożony i kosztowny dla końcowego konsumenta. Drugi to założenie, że zgrupowanie produkcji krajowych może prowadzić do zwiększenia całościowej rentowności sektora. Usługa VoD niezależna od głównych dostawców internetu lub aplikacji iTunes napotyka na trudności z uzyskaniem wyłącznych praw do utworów na dane terytorium lub praw europejskich, gdyż prawa te są często skupione w rękach producentów, którzy dążą do maksymalizacji swych dochodów innymi drogami (zwłaszcza poprzez sprzedaż DVD).

3.4 W kierunku scentralizowanego zarządzania licencjami (skupić środki i źródła informacji, by zapewnić rozwój sektora):

W zielonej księdze zaproponowano zatem sprzedaż *on-line* praw w odniesieniu do usług na terytorium wielu krajów oraz ustanowienie jednolitego wzoru licencji pozwalającego na przyznawanie licencji na wiele krajów.

Zdaniem EKES-u może to być rozwiązanie dla danego, jednego obszaru językowego.

3.5 Wielość kanałów nadawania i interaktywnych odbiorców oraz mobilność klientów wywierają silny nacisk na modele gospodarcze sieci dystrybucji.

3.6 Obecnie wydawanie zezwoleń i licencji odbywa się głównie na poziomie krajowym w wyniku negocjowania umów między producentem utworu a nadawcą *on-line*. Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny przyznaje, że system proponowany przez Komisję ma niezaprzeczone zalety, zwłaszcza jeśli chodzi o szybkość i łatwość dostępu do danych dostarczanych przez producentów. Może to być dodatkowa szansa na rozpowszechnianie utworów krajowych, które w przeciwnym wypadku pozostałyby znane tylko lokalnie.

3.7 Należy jednak zauważyć, że wdrożenie piętnaście lat temu dyrektywy dotyczącej nadawania przez satelitę nie doprowadziło do powstania ogólnoeuropejskich satelitarnych usług nadawczych.

3.8 Ustanowienie europejskiego rejestru utworów może nieść ze sobą trudne do oszacowania zagrożenia.

EKES uważa, że taka baza danych powinna mieć charakter czysto informacyjny.

W szczególności fakt zarejestrowania w niej nie może być warunkiem objęcia ochroną praw autorskich.

3.9 Zaletą tego rodzaju struktury europejskiej byłoby zgrupowanie europejskiego potencjału produkcji i rozpowszechniania, by stawić czoła głównym wytwórniom hollywoodzkim organizującym swe działania w Europie.

Interesujące jest zresztą, iż wielkie studia amerykańskie (Warner Bros, Disney itd.) pracują nad międzynarodowym systemem identyfikacji utworów audiowizualnych (*Entertainment Identifier Registry*).

3.10 Podobnie, od 2004 r., producenci francuscy budują z kolei system ISAN (*International Standard Audiovisual Number*). Wspomniane wyżej liczby dotyczące produkcji filmów europejskich i amerykańskich są niepokojące. Przypomnijmy, że w obecnym systemie 75% biletów do kin w Europie to bilety na produkcje amerykańskie. Zarządzanie ma tu zatem podstawowe znaczenie.

3.11 Przypomnijmy, że to producenci – w trakcie negocjacji z nadawcami – ustalają na podstawie umów i w formie ryczałtu wysokość kwoty wypłacanej autorom i właścicielom praw i gwarantują jej wypłatę. Problem wynagrodzenia dla właścicieli praw może zostać częściowo rozwiązany dzięki scentralizowanemu zarządzaniu. Natomiast świetny pomysł, by rozpocząć wynagradzanie w zależności od liczby odbiorców mierzonej na przestrzeni lat, wydaje się trudny do realizacji.

3.12 Istnieje rzeczywisty konflikt interesów pomiędzy producentami filmów, nadawcami i współtwórcami. Z jednej strony producenci pragną najpierw kierować filmy do sal kinowych, by zapewnić jak najlepszą promocję utworów, a z drugiej nadawcy domagają się oddania im ich jak najszybciej do dyspozycji, by móc je udostępnić na nośnikach wideo, w płatnych kanałach telewizyjnych i w ramach usługi VoD.

3.13 EKES uważa, że konieczne są negocjacje, by określić te terminy w związku z coraz ważniejszą rolą telewizji internetowej, łączy ADSL i platform cyfrowych. Co do utworów starszych, nie będących już przedmiotem wyłączności, stworzenie systemu identyfikacji i spisu utworów związanego z bazą danych o właścicielach praw jest bardzo interesującym pomysłem.

3.14 Komisja stawia zatem na zbiorowe zarządzanie utworami (baza danych), by ożywić omawiany sektor! **Czy UE zdoła stawić czoła potężnym koncernom amerykańskim? Istnieją realne zagrożenia wynikające z gwałtownego porzucenia obecnych systemów krajowych.**

3.15 Według EKES-u należy dokonać dogłębnej oceny przed porzuceniem lub osłabieniem obecnych systemów krajowych. Jak wskazano już wcześniej, grupy nacisku występujące w obronie interesów firm amerykańskich są skuteczne i dążą oczywiście do liberalizacji tego bardzo dochodowego sektora.

3.16 Komisja pragnie, dzięki omawianemu projektowi, pobudzić i uregulować obieg utworów produkowanych w UE. Sygnały techniczne i prawne wysyłane przez Komisję są zatem istotne, gdyż mogą one przyspieszyć proces liberalizacji rozpoczęty już przez inne podmioty.

3.17 EKES popiera wszelkie działania Komisji mające na celu ułatwienie obywatelom dostępu *on-line* do utworów. Dostęp ten powinien być możliwy – po przystępnej cenie – wszędzie na obszarze UE. Pozwoliłoby to na lepsze rozpowszechnianie kultury państw członkowskich i ułatwiłoby edukację młodych Europejczyków. Ponadto Komitet uważa, że niektóre formy preparowania wersji utworów mogą naruszyć cele kulturalne rozpowszechniania *on-line*, jak np. w wypadku przerywania reklamami utworów, których wersje oryginalne nie zawierały wstawek reklamowych, i to nawet jeśli te wersje gorszej jakości miałyby umożliwić bezpłatne lub tanie rozpowszechnianie tak okaleczonych utworów. Uwaga na ten temat mogłaby widnieć w dobrowolnym kodeksie jakości dla podmiotów zajmujących się dystrybucją przez internet, drogą kablową lub za pomocą fal radiowych, którzy zobowiązaliby się do jak najdalej idącego poszanowania utworów oryginalnych.

3.18 W opinii EKES-u w sprawie komunikatu Komisji „Jednolity rynek w obszarze praw własności intelektualnej”⁽¹⁸⁾ przypomniano o różnorodności modeli krajowych i sprzecznych podejściach do zarządzania prawami autorskimi w dziedzinie kultury. **Dlatego też, świadom, że refleksja nie jest jeszcze wystarczająco zaawansowana, EKES uważa, że pierwszym krokiem powinno być określenie zasad kodeksu europejskiego.** W pierwszej kolejności kodeks ten, oparty na zasadzie przestrzegania specyfiki kulturowej każdego kraju powinien ograniczać się do ustalenia prostych i oczywistych zasad, których przestrzegaliby każdy kraj przy wydawaniu licencji.

3.19 EKES sądzi, że nie jest pożądane rozciągnięcie prawa kraju pochodzenia, gdyż wybór kraju siedziby przez daną firmę umożliwia łatwe ominięcie tej, skądinąd słusznej, zasady.

Komisja zainicjowała równoległe działania i konsultacje z myślą o tym, by podmioty prowadzące transmisję danych zainwestowały w nowe sieci zdolne skanalizować przepływ danych z zachowaniem dobrej jakości i po przystępnych cenach.

3.20 W omawianej zielonej księdze Komisja stwierdza, że zbiorowe zarządzanie prawami pobudzi wzrost sieci cyfrowych. W tym celu trzeba jednak upewnić się, że operatorzy sieci posiadają zdolności finansowe niezbędne do modernizacji i zwiększenia potencjału sieci. Dlatego też w opinii EKES-u w sprawie „Otwarty internet i neutralność sieci w Europie”⁽¹⁹⁾ wyraźnie poparto niektóre założenia omówione w zielonej księdze.

3.21 W wypadku równoczesnego nadawania z innych państw członkowskich dyrektywa dotycząca transmisji satelitarnej i kablowej wymaga, by prawami zarządzała organizacja zbiorowego zarządzania prawami. Prawa te mają charakter dodatkowy wobec praw udzielanych bezpośrednio przez organizacje nadawcze. Ta podwójna procedura, która może wydać się zbyt złożona, jest konieczna, aby uniknąć przerw w programach (ze względu na używanie nośników zajętych już przez inne programy).

3.22 Zdaniem Komisji finansowanie krajowe jest niezbędne dla rozwoju sektora audiowizualnego; Komisja wspiera program MEDIA utworzony, by nadać większą dynamikę rozpowszechnianiu utworów w wielu krajach. EKES zgadza się z tym, ale stwierdza spadek subwencji i masowe zjawisko grupowania sponsorów, by sfinansować dany film.

Bruksela, 22 lutego 2012 r.

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego
Staffan NILSSON

⁽¹⁸⁾ Dz.U. C 68, z 6.3.2012, s. 28.

⁽¹⁹⁾ Dz.U. C 24 z 28.1.2012, s. 139.